

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2022

Deelrapport ondernemerschap

Stadspeiling 2022

deelrapport ondernemerschap

februari 2023

opdrachtgever:
Stedelijke Ontwikkeling

Harold Beffers

analyse en rapportage:
JaBo, Onderzoek & Statistiek

Bert Ploeger

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	5
1 ONDERZOEKSVERANTWOORDING	8
1.1 inleiding	8
1.2 doelstelling	8
1.3 steekproef en respons	8
1.4 dit rapport	8
2 RESULTATEN	9
2.1 typering van de respons	9
2.2 bekendheid van Ter Zake het Ondernemershuis	9
2.3 informatie over het ondernemerschap	10
BIJLAGE I bevolking, steekproef en respons	13
BIJLAGE II betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	15
BIJLAGE III vragenlijst	17
BIJLAGE IV rechte tellingen	21

SAMENVATTING

Stadspeiling 2022

In opdracht van de afdeling Stedelijke Ontwikkeling zijn in de Stadspeiling 2022 enkele vragen gesteld over de bekendheid van Ter Zake het Ondernemershuis (TZHO). De vragen zijn voorgelegd aan 4.000 Zoetermeeders van 18 jaar en ouder. De respons bedraagt 886 personen (22,2%).

ondernemerschap

Het merendeel van de respons (79%) is nooit ondernemer geweest en heeft ook nooit plannen in die richting gehad. Voor de overige respondenten geldt dat zij ondernemer zijn, in het verleden ondernemer zijn geweest, ooit plannen hebben gehad om een bedrijf te starten en/of die plannen op het moment van de enquête hebben.

bekendheid TZHO

Het ondernemershuis is bekend bij 24% van de respons; dat is iets minder dan bij metingen in 2017 en 2019. 1,6% van de respons heeft wel eens contact gehad met het ondernemershuis, 4,7% heeft daar geen contact mee gehad maar weet wel iets over de rol van ondernemershuis.

Voor de (ex)ondernemers onder de respondenten liggen deze cijfers hoger: 40% kent TZHO op zijn minst van naam; 16% is (enigszins) bekend met de rol van TZHO; 6% heeft er contact mee gehad.

informatie over ondernemerschap

Van alle respondenten is 14,6% geïnteresseerd in informatie over het ondernemerschap. Vooral veel van de respondenten die (nog) geen ondernemer zijn, maar wel plannen in die richting hebben (of hebben gehad) tonen interesse voor dergelijke informatie: 56%.

Aan degenen die interesse hebben in dergelijke informatie is gevraagd welke kanalen daarbij hun voorkeur hebben. Het meest genoemd (door 25 à 30%) worden specifiek Zoetermeerse kanalen genoemd.

De reacties hebben in hoofdzaak betrekking op:

- algemene informatie voor starters; businessplan;
- marktkansen in Zoetermeer;
- beschikbaarheid van bedrijfspanden / bedrijfsruimten / faciliteiten binnen Zoetermeer;
- netwerkmogelijkheden;
- bedrijfsbekendheid;
- samenwerken; vinden van een partner;
- vragen op administratief gebied: wetgeving, belasting.

1

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

1.1 inleiding

In september / oktober 2022 is in Zoetermeer de jaarlijkse stadspeiling gehouden. In deze enquête worden over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. In opdracht van de afdeling Stedelijke Ontwikkeling zijn enkele vragen gesteld over de (naams)bekendheid van Ter Zake het Ondernemershuis (TZHO), de ontmoetingsplaats voor starters, ondernemers, gemeente en onderwijs, en over informatiebehoefte rond het ondernemerschap.

1.2 doelstelling

Het onderzoeksdoel is: uitspraken kunnen doen over de bekendheid van ter Zake het Ondernemershuis, en over de behoefte aan informatie over het ondernemerschap.

1.3 steekproef en respons

Voor de stadspeiling zijn drie niet overlappende steekproeven getrokken uit de BRP (Basisregistratie Personen), van (elk) 4.000 Zoetermeeders die op 1 september 2022 18 jaar of ouder waren. Voor de personen in de steekproeven geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw'. Aan de personen uit deze drie steekproeven zijn verschillende vragenlijsten voorgelegd. Eén daarvan bevat de vragen over ondernemerschap. Men kon de vragenlijsten naar keuze digitaal of op papier beantwoorden. Er is tweemaal een rappel verzonden aan degenen die nog niet hadden gereageerd. Bij het eerste rappel is de papieren versie van de vragenlijst meegezonden.

stratificatie

De respons op de Stadspeiling loopt al jarenlang over de hele linie terug. Bij jongere respondenten is dat in veel sterkere mate het geval dan bij oudere respondenten. Daarom stratificeert O&S de steekproef sinds 2020 naar leeftijd. Dat wil zeggen: om op voorhand te corrigeren voor relatieve onder- en oververtegenwoordiging van bepaalde leeftijdsgroepen, worden per afzonderlijke leeftijdsgroep steekproeven getrokken, zodanig dat de (verwachte) respons een goede afspiegeling is van de leeftijdsopbouw van de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder.

respons

De respons op deze vragenlijst bedraagt 993 personen (24,8%). De vragen over het onderwerp ondernemerschap zijn in voldoende mate beantwoord door 886 personen (22,2%).

1.4 dit rapport

In hoofdstuk 2 worden de uitkomsten van het onderzoek toegelicht.

bijlagen

- Een verantwoording van het onderzoek staat in bijlage I (over representativiteit) en bijlage II (betrouwbaarheid en nauwkeurigheid).
- De vragenlijst van de stadspeiling, voor zover relevant voor dit deelonderzoek, is opgenomen in bijlage III.
- De resultaten in tabelvorm (rechte tellingen) staan in bijlage IV.
- In bijlage V staan de antwoorden van respondenten op de open vraag hoe de gemeente hun ondersteuning kan bieden op het gebied van ondernemerschap.

2 RESULTATEN

2.1 typering van de respons

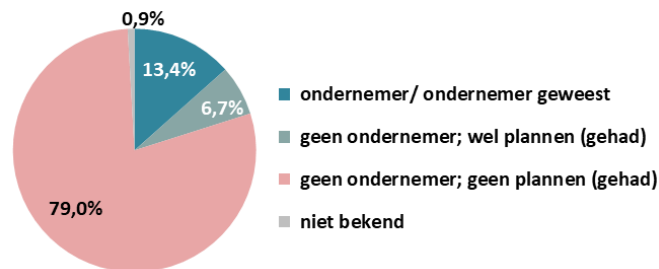
Aan de respondenten is gevraagd zichzelf te typeren waar het om ondernemerschap gaat. Figuur 2-1 laat de reacties zien. Het merendeel (79%) is nooit ondernemer geweest en heeft ook nooit plannen in die richting gehad. Voor de overige respondenten ligt dat anders: zij zijn op het moment van de enquête ondernemer, zij zijn in het verleden ondernemer geweest, of zij hebben plannen (gehad) om een bedrijf te starten.

De percentages wijken niet wezenlijk af van die uit 2017 en 2019, toen een vergelijkbare vraag werd gesteld.

figuur 2-1 situaties die op de respondent van toepassing zijn (n = 886, meer antwoorden mogelijk)

Figuur 2-2 toont de antwoorden in een iets andere rangschikking dan figuur 2-1, namelijk in categorieën die elkaar uitsluiten.

figuur 2-2 wel of geen ondernemerschap? (n = 886)

2.2 bekendheid van Ter Zake het Ondernemershuis

Tabel IV-1 (p.21) laat zien dat 24% van de respondenten van TZHO gehoord heeft. Dat betekent een daling ten opzichte van de bekendheid in 2017 (in dat jaar was TZHO bekend bij 33%, in 2019 bij 27%).

1,6% van de respons heeft wel eens contact gehad met het ondernemershuis, 4,7% heeft daar geen contact mee gehad maar weet wel iets over de rol van ondernemershuis.

In tabel 2-1 wordt nagegaan of de bekendheid van TZHO een verband laat zien met het (feitelijk of voorgenomen) ondernemerschap. Dat blijkt inderdaad het geval. Van de 119 ondernemers en voormalig ondernemers kent 40% TZHO op

zijn minst van naam: 6% van hen heeft contact gehad met TZHO; 16% is (enigszins) bekend met de rol van TZHO.

Bij de 59 respondenten die nog geen ondernemer zijn geweest, maar wel plannen in die richting hebben (of hebben gehad) ligt de bekendheid iets lager: 18 van hen (31%) kennen TZHO ten minste van naam.

Onder de grootste groep respondenten (698 niet-ondernemers, die bovendien ook nooit plannen voor het ondernemerschap hebben gehad) is TZHO bekend bij 21%. Contact met TZHO komt bij deze niet-ondernemers maar zelden voor.

Net als bij de eerdere onderzoeken kan vastgesteld worden dat (ex-)ondernemers TZHO beter van naam kennen dan andere Zoetermeerders uit de respons, en dat zij over TZHO naar eigen zeggen ook inhoudelijk beter op de hoogte zijn.

tabel 2-1 bekendheid TZHO naar het (wel of niet) ondernemerschap van de respondent (n = 876)

		naam TZHO is bekend				totaal
		contact gehad met TZHO	rol TZHO enigszins bekend	verder geen kennis	naam is niet bekend	
is ondernemer (geweest)	aantal	7	19	22	71	119
	pct.	5,9	16,0	18,5	59,7	100,0
geen ondernemer; wel plannen (gehad)	aantal	1	5	12	41	59
	pct.	1,7	8,5	20,3	69,5	100,0
geen ondernemer / geen plannen	aantal	5	18	123	552	698
	pct.	0,7	2,6	17,6	79,1	100,0
totaal	aantal	13	42	157	664	876
	pct.	1,5	4,8	17,9	75,8	100,0

2.3 informatie over het ondernemerschap

Aan alle respondenten is gevraagd of zij geïnteresseerd zijn in informatie over het ondernemerschap. Tabel IV-3 (p.21) laat zien dat dit voor 14% geldt (sterk geïnteresseerd: 4,0%, een beetje geïnteresseerd: 10,5%).

In tabel 2-2 wordt nagegaan of deze interesse een verband vertoont met het feitelijk of voorgenomen ondernemerschap. Dat blijkt inderdaad het geval.

Met name veel van de 59 respondenten die (nog) geen ondernemer zijn, maar wel plannen in die richting hebben (of hebben gehad) tonen interesse voor dergelijke informatie: 56%.

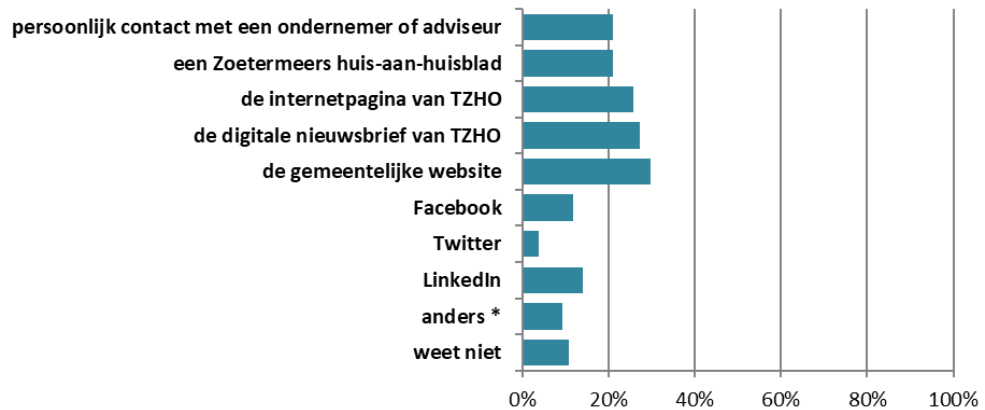
tabel 2-2 interesse in informatie over ondernemerschap, naar het (wel of niet) ondernemerschap van de respondent (n = 876)

		sterk geïnteresseerd	een beetje geïnteresseerd	niet geïnteresseerd	totaal
is ondernemer (geweest)	aantal	13	23	83	119
	pct.	10,9	19,3	69,7	100,0
geen ondernemer; wel plannen (gehad)	aantal	11	33	15	59
	pct.	18,6	55,9	25,4	100,0
geen ondernemer / geen plannen	aantal	11	37	650	698
	pct.	1,6	5,3	93,1	100,0
totaal	aantal	35	93	748	876
	pct.	4,0	10,6	85,4	100,0

Figuur 2-3 geeft inzicht in de kanalen waarlangs geïnteresseerden bij voorkeur informatie zou willen ontvangen over ondernemerschap. Men kon maximaal drie antwoorden geven. De 128 respondenten aan wie de vraag is voorgelegd geven samen 210 antwoorden, dus zo'n 1,6 antwoorden gemiddeld per persoon.

De voorgelegde specifiek Zoetermeerse informatiekanalen (zoals persoonlijk contact met een ondernemer) worden in vergelijkbare aantallen genoemd, namelijk door 20 à 30% van de 128 respondenten.

Algemene sociale media (LinkedIn, Twitter en Facebook) worden minder genoemd. Bij de toelichtingen op het antwoord 'anders' wordt ook Instagram genoemd.

figuur 2-3 voorkeuren voor informatiebronnen van respondenten met interesse voor informatie over het ondernemerschap (n = 128, maximaal drie antwoorden mogelijk)

In bijlage V (p.25) staat (van degenen die in informatie over het ondernemerschap geïnteresseerd zijn) toegelicht bij welke vragen over het ondernemerschap de gemeente hen zou kunnen helpen. De ruim 40 reacties hebben in hoofdzaak betrekking op:

- algemene informatie voor starters; businessplan;
- marktkansen in Zoetermeer;
- beschikbaarheid van bedrijfspanden / bedrijfsruimten / faciliteiten binnen Zoetermeer;
- netwerkmogelijkheden;
- bedrijfsbekendheid;
- samenwerken; vinden van een partner;
- vragen op administratief gebied: wetgeving, belasting.

BIJLAGE I bevolking, steekproef en respons

In de onderstaande tabel worden de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder, de steekproef en de bruikbare respons vergeleken aan de hand van de kenmerken *seks* en *leeftijd*. In de tabel worden dezelfde leeftijdsgrenzen gehanteerd als in de stratificatie van de steekproef. De stratificatie wordt in §1.3 (p.**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**) toegelicht. Respondenten die op de vraag naar seks hebben geantwoord: “*anders / wil dat niet zeggen*”) zijn hier buiten de berekening gelaten.

tabel I-1 Zoetermeerse bevolking (18+), steekproef en respons, naar seks en leeftijd in klassen, in procenten

leeftijd	seks	bevolking 18+ op 01-01-2022	steekproef	respons
18 t/m 34 jaar	man	12,5	20,2	9,4
	vrouw	12,5	19,1	9,0
	totaal	25,0	39,3	18,4
35 t/m 49 jaar	man	11,4	11,9	8,6
	vrouw	12,1	13,3	13,0
	totaal	23,4	25,2	21,6
50 t/m 59 jaar	man	8,3	7,4	7,9
	vrouw	9,1	7,9	9,7
	totaal	17,4	15,3	17,6
60 t/m 74 jaar	man	11,7	6,5	13,8
	vrouw	12,5	6,7	13,0
	totaal	24,2	13,1	26,9
75 jaar en ouder	man	4,3	3,0	7,2
	vrouw	5,6	4,2	8,3
	totaal	10,0	7,2	15,5
alle leeftijden	man	48,2	48,9	46,9
	vrouw	51,8	51,1	53,1
totaal	=100%	100.194	4.000	875

bevolking 18+

Binnen de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder zijn vrouwen licht in de meerderheid. Dat geldt ook voor de afzonderlijke leeftijdsklassen, met uitzondering van de jongste klasse.

steekproef, stratificatie

De steekproef is *binnen* de onderscheiden leeftijdscategorieën aselekt getrokken. *Tussen* leeftijdscategorieën zijn er echter verschillen. De kans voor iemand uit de jongste groep om in de steekproef te vallen is bijvoorbeeld veel groter dan de kans voor iemand in de leeftijd tussen de 60 en 75 jaar. De steekproefomvang per leeftijdsgroep is vastgesteld op basis van de ervaring uit voorgaande jaren. Hiermee werd beoogd een meer evenwichtige respons - waar het leeftijd betreft - te bewerkstelligen. Daarbij is ook de verwachte absolute respons in het oog gehouden. Die mocht per leeftijdscategorie niet te klein worden.

respons

Bij 875 van de 886 respondenten op deze vragenlijst is zowel de leeftijd als de seks (anders dan: *anders / wil dat niet zeggen*) bekend. Vergelijking met de bevolkingsomvang op 1 januari 2022 laat zien dat de stratificatie redelijk, zij het niet feilloos heeft gewerkt. De percentages per respondentgroep komen als regel redelijk in de buurt van de bevolkingspercentages. Uitzondering vormt de jongste categorie, waarbij zowel mannen als vrouwen in de respons ondervertegenwoordigd zijn ten opzichte van de bevolking (het verschil is ruim 3 procentpunten). Daarnaast is er in de respons ook een zekere oververtegenwoordiging van 75-plussers (met 2,9 resp. 2,7 procentpunten).

Besloten is om geen nadere weging (waarmee de leeftijdsverdeling exact gelijk aan die in de bevolking gemaakt zou kunnen worden) toe te passen.

BIJLAGE II betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Betrouwbaarheidsintervallen

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de totale respons of op bepaalde categorieën daarvan. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeeders van 18 jaar of ouder, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen.

Dit kan in de vorm van puntschattingen en intervallschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand als benadering van de werkelijkheid de uitkomst uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt dan aangenomen dat dit ook in de populatie 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan men aanzienlijk reduceren door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen). Het is daarbij, met behulp van statistische formules, mogelijk de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde betrouwbaarheid, uitgedrukt in procenten, kan worden aangenomen dat de werkelijke waarde zich binnen dat interval bevindt.

In tabel II-1 is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages in de respons weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zou worden herhaald, het berekende nauwkeurighedsinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Voorbeelden

Allereerst enkele voorbeelden ter verduidelijking van de tabel:

- Stel dat van alle 886 respondenten op de enquête Ondernemerschap 30% opvatting A aanhangt. In werkelijkheid (dus in de totale populatie Zoetermeeders van 18 jaar en ouder, die tot respons bereid zijn) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,0% en 33,0%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag X vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers die gedrag X vertonen tussen de 46,4% en 73,6% vrouw is.

tabel II-1 *procentpunten waarmee de werkelijke percentages, uit de populatie, maximaal kunnen afwijken van die in de respons (betrouwbaarheidsinterval van 95%).*

		percentages in de respons				
		10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
aantal	50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
respon-	100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
denten	200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
	300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
	400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
	500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
	600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
	700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
	800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
	886	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3

BIJLAGE III vragenlijst

ONDERNEMERSCHAP

85. Ter Zake het Ondernemershuis is de ontmoetingsplaats in Zoetermeer voor starters, startups, ondernemers en de gemeente. Het Ondernemershuis biedt diensten en faciliteiten. Het is gevestigd aan de Markt, nabij het Stadhuis-Forum.

Had u al eens gehoord van Ter Zake het Ondernemershuis?

1. ja: ik kende de naam al, en ik heb wel eens contact met het ondernemershuis gehad
2. ja: ik kende de naam al, en ik weet iets over de rol die het ondernemershuis vervult
3. ja: ik kende de naam al, maar ik heb er verder geen kennis over
4. nee, ik had er nog niet van gehoord

86. **Welke van de onderstaande uitspraken zijn op u van toepassing?**

LET OP: meer antwoorden mogelijk.

- ik overweeg om te gaan ondernemen
- ik ben ondernemer met een bedrijf van minder dan vijf jaar oud
- ik ben een zelfstandige zonder personeel (ZZP'er)
- ik ben ondernemer; met naast mijzelf ten minste één andere betaalde medewerker
- ik heb wel eens plannen gehad voor het starten van een nieuw bedrijf
- ik heb wel eens een nieuw bedrijf opgestart (alleen, of samen met anderen)
- ik ben ondernemer geweest
- geen van de bovenstaande uitspraken

87. **Bent u geïnteresseerd in informatie over het ondernemerschap?**

1. ja, sterk geïnteresseerd
2. ja, een beetje geïnteresseerd
3. nee → ga naar vraag 90

88. **Via welke kanalen zou u informatie willen krijgen over ondernemerschap?**

LET OP: u kunt maximaal drie antwoorden kiezen

- persoonlijk contact met een ondernemer of een adviseur
- een Zoetermeers huis-aan-huisblad
- de internetpagina van Ter Zake Het Ondernemershuis (tzho.nl)
- de digitale nieuwsbrief van Ter Zake Het Ondernemershuis
- de gemeentelijke website (zoetermeer.nl)
- Facebook
- Twitter
- LinkedIn
- anders, namelijk:

- weet niet

89. Bij welke vragen over het ondernemerschap zou de gemeente u kunnen helpen / ondersteunen?

PERSOONLIJKE GEGEVENS

92. Bent u een man of een vrouw?

- 1. man
- 2. vrouw
- 3. anders / dat wil ik niet zeggen

93. Wat is uw leeftijd?

 jaar

94. Waaruit bestaat het huishouden waartoe u behoort (*uzelf meegerekend*)?

- 1. alleenstaande → ga naar vraag 97
- 2. twee partners, zonder kind(eren) → ga naar vraag 97
- 3. twee partners, met kind(eren)
- 4. eenoudergezin (= een volwassene met kind(eren))
- 5. anders, namelijk:

- 6. weet niet

95. Wat is uw plaats in het huishouden?

- 1. een van de twee partners
- 2. hoofd van het eenoudergezin
- 3. kind
- 4. anders, namelijk:

- 5. weet niet

96. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden (*uzelf meegerekend*)?

 personen

97. Wat is uw hoogste voltooide opleiding?

1. geen
2. basisschool, lagere school
3. voortgezet onderwijs, namelijk:
- 1. *praktijkonderwijs*
 - 2. *vmbo-basis, -kader, -gl of vergelijkbaar (Its, lhno, leao)*
 - 3. *vmbo-tl, mavo, mulo of vergelijkbaar*
 - 4. *havo, mms of vergelijkbaar*
 - 5. *vwo, hbs of vergelijkbaar*
4. vervolgonderwijs, namelijk:
- 1. *mbo (niveau 1)*
 - 2. *mbo (niveau 2, 3, 4)*
 - 3. *hbo*
 - 4. *wo*
5. anders, namelijk:
-
6. weet niet

Hartelijk dank voor het invullen!

BIJLAGE IV rechte tellingen

tabel IV-1 *al eens gehoord van Ter Zake het Ondernemershuis? (vraag 85)*

	aantal	procent
ja: naam bekend en al eens contact gehad	14	1,6
ja: naam bekend en weet iets over de rol van het ondernemershuis	42	4,7
ja: naam bekend, maar verder geen kennis erover	157	17,7
nee, had er nog niet van gehoord	670	75,6
niet geantwoord	3	0,3
totaal	886	100,0

tabel IV-2 *Welke uitspraken over ondernemerschap zijn van toepassing? (vraag 86 - meer antwoorden mogelijk)*

	aantal	procent
ik overweeg om te gaan ondernemen	30	3,4
ik ben ondernemer met een bedrijf van minder dan vijf jaar oud	18	2,0
ik ben een zelfstandige zonder personeel (ZZP'er)	41	4,6
ik ben ondernemer; met naast mijzelf ten minste één andere betaalde medewerker	20	2,3
ik heb wel eens plannen gehad voor het starten van een nieuw bedrijf	46	5,2
ik heb wel eens een nieuw bedrijf opgestart (alleen, of samen met anderen)	19	2,1
ik ben ondernemer geweest	44	5,0
geen van de bovenstaande uitspraken	700	79,0
vraag 86 niet beantwoord	8	0,9
totaal respondenten	886	100,0

tabel IV-3 *ondernemerschap (ontleend aan vraag 86)*

	aantal	procent
ondernemer of ondernemer geweest	119	13,4
geen ondernemer; heeft wel plannen (gehad) daarvoor	59	6,7
geen van deze twee opties	700	79,0
niet bekend	8	0,9
totaal	886	100,0

tabel IV-4 *geïnteresseerd in informatie over het ondernemerschap? (vraag 87)*

	aantal	procent
ja, sterk geïnteresseerd	35	4,0
ja, een beetje geïnteresseerd	93	10,5
nee	753	85,0
niet geantwoord	5	0,6
totaal	886	100,0

tabel IV-5 via welke kanalen zou men bij voorkeur informatie willen krijgen over het ondernemerschap?
(vraag 94 - maximaal drie antwoorden per respondent mogelijk)

	aantal	procent
persoonlijk contact met een ondernemer of een adviseur	27	21,1
een Zoetermeers huis-aan-huisblad	27	21,1
de internetpagina van Ter Zake Het Ondernemershuis (tzh.nl)	33	25,8
de digitale nieuwsbrief van Ter Zake Het Ondernemershuis	35	27,3
de gemeentelijke website (zoetermeer.nl)	38	29,7
Facebook	15	11,7
Twitter	5	3,9
LinkedIn	18	14,1
anders *	12	9,4
weet niet	14	10,9
totaal (geïnteresseerd in ondernemerschap)	128	100,0

* anders namelijk:

- alle info op een plek; nu te divers
- geen taak voor gemeente
- Instagram (3 keer genoemd)
- mail (2 keer genoemd)
- niet meer van toepassing
- n.v.t.: ik kan het zelf opzoeken
- post
- via andere ervaren ondernemers
- volg veel algemene informatie via de landelijke betrouwbare media

persoonlijke gegevens / achtergrondvariabelen

In tabel IV-6 t/m IV-12 wordt een overzicht gegeven van de (meest relevante) achtergrondvariabelen. De gegevens in deze tabellen kunnen niet zonder meer met populatiekenmerken worden vergeleken.

tabel IV-6 *sekse (vraag 92; ontbrekende informatie aangevuld vanuit de steekproef)*

	aantal	procent
man	410	46,3
vrouw	465	52,5
anders / wil niet zeggen	11	1,2
totaal	886	100,0

tabel IV-7 *leeftijd (vraag 93; ontbrekende informatie aangevuld vanuit de steekproef)*

	aantal	procent
18 t/m 39 jaar	210	23,7
40 t/m 64 jaar	383	43,2
65 jaar en ouder	293	33,1
totaal	886	100,0

tabel IV-8 *type huishouden (vraag 94)*

	aantal	procent
alleenstaande	155	17,5
twee partners, geen kind(eren)	346	39,1
twee partners en kind(eren)	300	33,9
eenoudergezin	61	6,9
anders / weet niet / niet geantwoord	24	2,7
totaal	886	100,0

tabel IV-9 *plaats in het huishouden (vraag 95)*

	aantal	procent
de alleenstaande bewoner	155	17,5
een van de twee partners	597	67,4
hoofd eenoudergezin	40	4,5
kind (18+)	74	8,4
anders / weet niet / niet geantwoord	20	2,3
totaal	886	100,0

tabel IV-10 *aantal personen in het huishouden van de respondent (vraag 96)*

	aantal	procent
één	155	17,5
twee	373	42,1
drie	135	15,2
vier	158	17,8
vijf	42	4,7
zes	12	1,4
meer dan zes	4	0,5
niet bekend	7	0,8
totaal	886	100,0

tabel IV-11 *niveau hoogste voltooide opleiding (ontleend aan vraag 97)*

	aantal	procent
(nog) geen startkwalificatie	192	21,7
startkwalificatie	272	30,7
hbo / wetenschappelijk onderwijs	406	45,8
anders / niet bekend	16	1,8
totaal	886	100,0

tabel IV-12 *wijk en buurt (ontleend aan de steekproef)*

	aantal	procent
Centrum	156	17,6
Dorp	42	4,7
Stadscentrum	34	3,8
Palenstein	29	3,3
Driemanspolder	51	5,8
Meerzicht	92	10,4
Meerzicht-West	60	6,8
Meerzicht-Oost	32	3,6
Buytenwegh de Leyens	127	14,3
Buytenwegh	64	7,2
De Leyens	63	7,1
Seghwaert	129	14,6
Seghwaert-Zuidwest	61	6,9
Seghwaert-Noordoost	68	7,7
Noordhove	56	6,3
Noordhove-West	21	2,4
Noordhove-Oost	35	4,0
Rokkeveen	177	20,0
Rokkeveen-West	71	8,0
Rokkeveen-Oost	106	12,0
Oosterheem	137	15,5
Oosterheem-Zuidwest	38	4,3
Oosterheem-Noordoost	99	11,2
overig / wijk onbekend	12	1,4
totaal	886	100,0

BIJLAGE V vragen van respondenten over ondernemerschap

a. respondent is sterk geïnteresseerd in informatie over het ondernemerschap

TZHO bekend?	ervaring als ondernemer	vraag van respondent
ja, contact gehad	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Weet niet of de gemeente daarbij kan helpen, maar een Open Coffee zoals in Lansingerland zou in een stad als Zoetermeer ook erg fijn zijn.
rol ondernemershuis bekend	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Verder te groeien met mijn bedrijf in onze gemeente Zoetermeer.
rol ondernemershuis bekend	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Verhuizing van ons kantoor.
alleen de naam	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerken met de diverse ondernemers zodat ieders aanbod maximaal tot zijn recht komt.
alleen de naam	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> • Is er een mogelijkheid om samen te werken?
nee	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Belasting en overheidszaken, lokale promotiemogelijkheden, geschikte lokale beurzen en events.
nee	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Doelen formuleren voor beginnende ondernemers. helpen met wat basiskennis over het bedrijfsleven.
nee	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerkmogelijkheden vooral. Mensen ontmoeten.
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe ik projecten, klussen kan krijgen of vinden als ondernemer.
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> • Informatie over wetgeving en startups.
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> • Welke verplichtingen en administratieve rompslomp brengt ondernemen met zich mee?
nee	nee	<ul style="list-style-type: none"> • Bekendheid van je bedrijf.
nee	nee	<ul style="list-style-type: none"> • Mijn zoon is net een onderneming gestart naast zijn studie en ik ben gevormd. Dat roept bij mij wel vragen op over de aangifte etc.
nee	nee	<ul style="list-style-type: none"> • Starten als ZZP'er (mijn man is dat van plan) en welke aspecten daarbij komen kijken.

b. respondent is een beetje geïnteresseerd in informatie over het ondernemerschap

TZHO bekend?	ervaring als ondernemer	vraag van respondent
rol ondernemershuis bekend	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Betaalbare kortstondige mogelijkheden voor spreekkamers of trainingszaal, een overzicht binnen Zoetermeer incl. prijzen.
rol ondernemershuis bekend	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Geen taak voor gemeente.
rol ondernemershuis bekend	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe te starten.
alleen de naam	ja	<ul style="list-style-type: none"> • De standaardvragen kan ik zelf beantwoorden door goed zoekwerk via Google en andere platforms. Voor de specifieke ad-hocvragen omdat je met bijzondere situaties of omstandigheden kampt, roepen juist de behoefte op om van de gemeente advies te krijgen.
alleen de naam	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Financiële zaken en het overschakelen van een fulltimebaan naar een lopende onderneming.
alleen de naam	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Locaties en beschikbaarheid van bedrijfspanden.
alleen de naam	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Over netwerken en zichtbaarheid.
alleen de naam	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> • Niet: ik kan het zelf opzoeken.
alleen de naam	nee	<ul style="list-style-type: none"> • Het opzetten van een coachpraktijk.
alleen de naam	nee	<ul style="list-style-type: none"> • Nog geen idee.
alleen de naam	nee	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen businessplan.
nee	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijke kansen en problemen aangrijpen. Maatschappelijk betrokken zijn.
nee	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Het aannemen en hebben van personeel.
nee	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe vind je een goede partner.
nee	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Hypotheek, investeren, groter groeien.
nee	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Op dit moment heb ik geen vragen.
nee	ja	<ul style="list-style-type: none"> • Wij ondernemen als gezinshuis. Het is vaak onduidelijk voor welke dagbesteding en potjes onze kinderen in aanmerking komen.
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> • eventuele ondersteuning bij faciliteiten binnen Zoetermeer in kaart brengen.
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> • Het opbouwen van een netwerk als zzp'er binnen gemeenteland. Ik vind het heerlijk als senior medewerker urgenties, maar ik heb altijd een soort kriebel dat ik zoveel meer wil leren, doen en kunnen.

TZHO bekend?	ervaring als ondernemer	vraag van respondent
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> Hoe start ik een eigen onderneming terwijl ik in een sociale huurwoning woon.
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> Ik begrijp de vraag niet.
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> ontmoetingsplaats, gelijkgestemden ondernemers vinden, wat er allemaal nodig is vanuit de gemeente om te ondernemen.
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> Praktisch, dus wat komt er allemaal bij kijken, wat moet je regelen, welke vorm onderneming is passend, etc.
nee	nee, wel plannen (gehad)	<ul style="list-style-type: none"> Wat er in Zoetermeer mogelijk is, wat er al is en hoe je hierin kan onderscheiden of waar vraag naar is, wanneer dit bekend is.
nee	nee	<ul style="list-style-type: none"> Hoe starten van een bedrijf.
nee	nee	<ul style="list-style-type: none"> Kansen in de markt, informatie over groeiende wijken en eventuele ontwikkelingsplannen als het gaat om de bouw van nieuwe wijken en winkelcentra etc.

c. respondent is niet geïnteresseerd in informatie over het ondernemerschap

TZHO bekend?	ervaring als ondernemer	vraag van respondent
rol ondernemers-huis bekend	nee	<ul style="list-style-type: none"> Hoe je een eigen bedrijf opstart en hoe kan de gemeente hierin helpen?
alleen de naam	ja	<ul style="list-style-type: none"> Meer meedenken wat wel mogelijk zou kunnen zijn i.p.v. wat er allemaal niet kan.